

Olga Perovská – Dianka a Tom

Ve Střední Asii mezi sedmi velkými řekami je úrodná kvetoucí krajina. Kazašsky se jmenuje „Džety-Su“ – to znamená „Sedm řek“ – Sedmiříčí.

V Sedmiříčí je mnoho lesů, hor, zelených údolí a ovocných sadů. Zvláště jedno město je proslaveno svými jabloňovými sady. To město se jmenuje Alma-Ata, což znamená „Otec jablek“.

Nyní toto město nevyniká pouze jablky. Je teď hlavním městem Kazašské republiky, kulturním a průmyslovým střediskem. (...) Obrovské paláce akademií, ústavů, divadel a biografů se třpytí na slunci jako vrcholy zasněžených hor. A hory ve své odvěké a klidné kráse se majestátně vzpínají do výše jako dřív. Uprostřed širokých asfaltových silnic jezdí tramvaje. Nekonečné řady automobilů, nákladních aut a trolejbusů proudí sem a tam. (...)

Za mých dětských let bylo město Alma-Ata vzdáleno 600 km od železnice. Mělo málo obyvatel, a když se jednou za rok objevilo na ulici auto, všichni nechali práce a běželi se na ně dívat jako na zázrak.

Domky se tehdy stavěly nízké. V hustých sadech vypadaly jako hříbky v lese. Na první pohled jsi je sotva zpozoroval.

Žili jsme v Alma-Atě. Měli jsme tam malý domek a velkou zahradu. V zahradě rostla ... no, samozřejmě – i jablka. Ale hlavně tam rostli zároveň s námi naši miláčkové – různá domácí i divoká zvířátka.

Kdykoliv jel otec na lov, přinášel nám živá zvířátka. My sestry jsme o ně pečovaly, krmily je a vychovávaly. Každá z nás měla svého chovance. Jedna bystré liščítko, jedna oslíka a ta nejmladší morče.

„A tobě přinesu vlče,“ sliboval otec. (...)

Jednoho rána řekl kdosi u mé postele hlasitě: „Vstávej, už ho přivezli!“ Hned jsem pochopila, koho přivezli. Vyskočila jsem, přehodila si šaty a utíkala na dvůr.

„Běž do kovárny,“ křikl za mnou otec.

Na konci dvora byla stará, neužívaná kovárna. Odkládali tam různé nepotřebné haraburdí: rozlámané saně, rezavé železo a rozbité nádoby. Dveře kovárny byly pevně zavřeny a zvenčí byl přivalen těžký kámen. Snažila jsem se otevřít. Dveře trochu povolily a já jsem se bokem protáhla dovnitř. Bylo tam tma. Poněvadž jsem přišla z jasného slunce, nemohla jsem nic rozeznat. Pod ohništěm, kde si kováři rozdmýchávali oheň, jsme najednou uslyšela šramot. Ve tmě zasvítily čtyři zelená světélka. Trhla jsem sebou a ucouvla zpět. Obyčejného vlčete bych se nelekla, ale se čtyřma očima?... Ale ono není samo – jsou dvě! Vlčata zavrčela, a podle šramotu jsem usoudila, že zalezla dál pod pec.

Věděla jsem, že si přízeň zvířat nejlépe získám, když je dobře nakrmím. Běžela jsem do kuchyně, nalila jsem do misky mléka, nadrobila chleba a vrátila se do kovárny. Otevřela jsem dveře, aby bylo víc světla, postavila jsem misku na podlahu a schovala se ve tmě.

Vlčata se dlouho bála přiblížit k jídlu, ale mléko vonělo tak lákavě a vlčátka měla hlad.

Najednou zpod pece vyhlédla jedna šedivá tlamička, za ní druhá. Vlčata vylezla na světlo, okoukala se a opatrně se přiblížila k misce.

Rázem z nich spadl všechen strach. Nohy široce rozkročené – chňapalo každé po kouscích chleba, třáslo se, zalykalo a vráželo jedno do druhého. Poněvadž musela polykat a vrčet současně, dávila se a frkala do misky, takže mléko jen bublalo.

Vlčata byla tak zabrána do jídla, že ani nezpозorovala, jak jsem přišla blíž.

A tahala a strkala se dál jako obyčejná, šřapatá štěňata. Stejně jako štěňata měla i vlčata velká bříska a tlapy, jen ocásky měla tenčí a ouška postavená kolmo vzhůru.

V misce už nebylo nic, ale vlčata se s ní nemohla rozloučit. Jedno do ní vlezlo nohama a důkladně vylizovalo poslední drobty. Druhé zdvihlo hlavu, trhlo sebou a upřeně se mi zadívalo přímo do obličeje. Viděla jsem, že přišlo do rozpaků. Usmála jsem se a chtěla je pohladit, aby nemělo strach.

Vtom: cvak!

Jen taktak, že jsem stačila uškubnout ruku. Vlče uskočilo stranou. (...) Přestala jsem nabízet přátelství, a abych řekla pravdu, byla jsem uražena.

(...) Otec řekl, že je to samička a samec, pojmenovaly jsme je tedy Dianka a Tom.

V poledne jsme jim zase přinesla jídlo. Zamlaskala jsem rty a zavolal na ně: „Puť, puť, puť!“

Vlčata vylezla a dala se do jídla. Dokud jedla, nechala jsem dveře dokořán. Do kovárny nahlédli psi. Lekla jsem se, že se začnu s vlčaty prát, a chtěla jsem psy vyhnat. Ale vlčata jim sama vyběhla naproti. Schlípla ocásky a usmívala se. Snažila se jim olíznout čumáky, převálila se na záda, mávala ve vzduchu tlapkami, prostě si před nimi počínala jako pravá štěňata. Měla asi psy za vlky, proto měla tak velikou radost. (...)

Příští den byl stejný. Třetí den, když jsem je přišla nakrmit, čekala už na mne vlčata u dveří.

Dianka vyšla na dvůr a začala se lísat ke psu. Ani nevěděla jak, vylezla za ním až na schody terasy. Tomek zůstal dole. Všimla jsem si, že Dianka je mnohem smělejší než její bratr. Na zavolání vylézala první a při pohledu na misku se mlsně olizovala.

Na terase zasedli k čaji. Diance se dostalo skvělého uvítání. Nikdo ji nestrašil, naopak, každý ji chtěl něčím pohostit. Naházeli jí spoustu pamlsků. Najedla se a nejvýš spokojena vrátila se dolů k Tomíkovi.

Strašpytel Tomek jí očichal tlamičku a hned si domyslel, že si Dianka skvěle pochutnala. Olízl se a znovu očichával. Dianka byla veselá. Oči se jí třpytily jako korálky, ocas se načepýřil samou spokojeností a za nic nechtěl přilnout k tělu. Celý její zjev jako by říkal: vidíš, jak je dobře mít kuráž! Pak se obě vlčata šla seznamovat se svým okolím.

Tentokrát už nevypadala tak polekaně. Klidně si prohlédla dvůr, obešla dům a octla se v zahradě.

Potichoučku jsem šla za nimi. Zahrada jim připomínala les. Napřímila se, osmělila a skočila do křoví. Pak vyběhla na palouk, pohrála si a zase se skryla v hloubi zahrady. Očichávala každý keř, seznamovala se s každým stromem. Když si dosyta pohrála, lehla si do višňového houští a usnula. Tam jsem je opustila. Pak jsem jim do houští přinesla oběd, ale tam, kde jsem je zanechala, nikdo nebyl. Začala jsem je přivolávat. Dlouho jsem volala a dívala se do houští, jestli se neobjeví.

Postavila jsem misku, usedla vedle ní a míchala žrádlo klacíkem. Kampak se vlčata poděla?

Začala jsem být znepokojená. Najednou vidím v křoví zrovna vedle své ruky jejich čumáčky. Jistě se už dávno přiblížila a dívala se, co dělám. Patrně si myslila: Je to hluchý tetřev, má nás až u nosu a neslyší nic!

Těžko slyšet, když ti tlustí nemotorové chodí tišeji než motýli!

Když vlčata jedla, natáhla jsem se do trávy a předstírala, že spím. Nevím, působil-li na ně tak sad a volnost, nebo už si na mne zvykla, ale chovala se ke mně hodně drze. Jedno mi dýchlo do tváře, druhé škublo za šaty, pak za copy a Dianka mi nakonec ukradla střevíc a odnesla jej do křoví. Tomek běžel za ní a chtěl jí jej vzít. Když se pak ta jejich nová hračka octla zas na mé noze, byla hodně pocuchaná.

Celý den byla vlčata v zahradě a zůstávala tam i na noc.

Tak uběhlo několik dní. Vlčata užívala plné svobody. Věděla jsem dobře, že je musím sytě krmit, aby jim ani na mysl nepřišlo vpravit se za kořistí. Ráno jsem je krmila už za svítání, asi v pět hodin. Abych nikoho nebudila, připravovala jsem si jídlo už večer a schovávala u postele.

S východem slunce jsem vylézala oknem do zahrady, hledala vlčata a krmila je. Když se najedla, brala jsem misku, vracela se oknem do pokoje a zase jsem uléhala k spánku.

Vlčata mě doprovázela až k oknu a tak si je zapamatovala, že k němu přicházela, když jsem zaspala a trochu se opozdila. Tu se postavila na zadní tlapy, zdvihla hlavy a vyla. Má postel stála u okna. Vyhlédla jsem a vlčata, když viděla, že jsem vzhůru, skákala radostí.

Ochočila se úplně a já jsem si na ně také zvykla. Když jsem je neviděla několik hodin, stýskalo se mi po nich. (...)

Jednou, když jsem se s nimi toulala po zahradě, dostala jsem chuť na švestky. Zdola jsem na ně nemohla dosáhnout, byly vysoko. Vylezla jsem na strom. Třesu a slyším, jak se šťavnatým plesknutím dopadají na zem. Natrásla jsem jich jaksepatri a slezla. Hledám, hledám, pod

stromem – nic. Co to? Zase jsem vylezla a třásla znovu. Když jsem slézala dolů, uviděla jsem, jak Dianka a Tomek sbírají a jedí mé švestky.

Ukázalo se, že mají rádi ovoce, že mu přišli na chuť. Vybírali jen to nejzralejší. Od té doby jsem je často hostila. Třásla jsem jim švestky, meruňky i jablka.

Dianka i Tom prolezli každý kout zahrady, ale k domu přicházeli jen zřídka. Stranili se společnosti a lidi neměli vůbec rádi. Znali a milovali jen mne. Mne vítali, lísali se ke mně, skákali mi předními tlapami na prsa a olizovali mi obličej a ruce.

Jednou jsem se pochlubila, že vlčata znají můj hlas a rozeznávají jej od jiných. Vyneslo mi to posměch.

„Všechno si vymýšlíš! Nerozeznávají nic, chodí jen za potravou. Když máš hlad, jdeš za každým!“

„Ba ne,“ stála jsem na svém, „pojdte to zkusit a uvidíte.“

Sebralo se nás asi osm dětí. Dokonce i dospělí projevíli zájem. Nahrnuli jsme se k zahradní brance.

„Jen mi dejte misku s jídlem,“ řekla starší sestra. Vzala misku, vešla do zahrady a začala volat. Volala dlouho, ale nikdo nepřišel. Vrátila se k nám zahanbena.

Pak šel druhý, třetí. Všichni to zkusili. Pak jsem řekla:

„No a já nepotřebuju ani misku, ke mně půjdou jen tak,“ a vešla jsem do zahrady.

Abych pravdu řekla, měla jsem strachu dost a dost. Což když vlčata najednou zklamou?

„Dianko, Tomičku,“ zavolala jsem na ně a srdce mi přitom hlasitě tlouklo.

Přiběhli hned, protože byli docela blízko a čekali jen na mé zavolání. Všichni viděli, jak se ke mně vrhli.

„No, a pak řekněte, že nerozeznávají!“

PEROVSKÁ, Olga. *Tygrík Vaska*. 2. vyd. Praha: SNDK, 1965, Dianka a Tom. s. 7 - 28.

- 1) Kde se příběh odehrává? Co víš o této zemi?
- 2) Kolik bylo sester a jaké neobvyklé mazlíčky měly?
- 3) Jak se nazývala zvířata vypravěčky?
- 4) Jak se o své svěřence starala?
- 5) Jak se jí vlčata odvděčovala? Proč se stranila ostatních lidí?
- 6) Proč se nebála psů?
- 7) Jak vypravěčka dokázala přesvědčit ostatní?
- 8) Co se dívky žijící s neobvyklými zvířaty naučily o přírodě?

Řešení:

- 1) V Kazachstánu (dříve Kazašská republika – jedna ze zemí Sovětského svazu), v Alma-Atě (bývalé hl. město).
- 2) 4 – lišku, vlka, osla a morče (v dalších povídkách tygríka Vasku, koně a marala - asijského jelena). (Otec byl lesník.)
- 3) Dianka a Tom
- 4) Musela je krmit (časně ráno), hlídat, věnovat se jim a jinak o ně pečovat.
- 5) Přilnula k ní, měla ji ráda, neubližovala jí. K cizím nešla, bála se jich.
- 6) Považovala je za vlky.
- 7) Vešla i bez jídla a vlčata k ní přiběhla.
- 8) Učí se žít s přírodou, pomáhat raněným zvířatům, starat se o ně, chovat se k nim jako k šelmám, i když jsou zdomácnělá...